

Výroční zpráva Jizersko-ještědského horského spolku 2002

Jizersko-ještědský horský spolek

Jizersko-ještědský horský spolek, založený v roce 1996, je v současné době jedním z nejvýznamnějších občanských sdružení v Libereckém kraji se zaměřením na přírodu a historii. Zabývá se především ochranou přírody (značení rezervací, kosení biologicky cenných luk atd.), turistikou (výlety) a propagací hor (výstavy Poezie jizerské žuly, Včera a dnes; Soutěž stovkařů), vydává přírodovědné a vlastivědné publikace (reprint tzv. Matouschkovy mapy z roku 1927, publikace NPR Jizerskohorské bučiny a Přírodní park Ještěd).

V roce 2002 měl JJHS cca 190 členů ve třech tematických sekcích. JJHS je občanským sdružením – otevřeným spolkem přijímajícím své členy se zájmem o přírodu, historii, kulturní tradice a osvětovou a propagační činnost, bez ohledu na věk či státní občanství.

V současné době horský spolek pracuje v těchto sekcích:

Sekce ochrany přírody
Kulturní, propagační a vlastivědná sekce
Pozemkový spolek Severák

Sekce ochrany přírody

Svoji činnost zaměřujeme především na praktickou ochranu přírody, která spočívá v práci v terénu, zejména v péči o chráněná území v Jizerských horách a na Ještědském hřbetu. Vyznačujeme hranice rezervací, kosíme horské louky se vzácnými druhy rostlin, vyřezáváme náletové dřeviny, likvidujeme nepůvodní invazní druhy rostlin, opravujeme a udržujeme naučné stezky a jiná zařízení ochrany přírody, skalní vyhlídky apod. Kromě toho se zúčastňujeme správních řízení vedených orgány státní správy, s možností ovlivnit rozhodování o připravovaných zásazích do přírody a krajiny regionu. V jisté míře působíme i ekologicko-výchovně. Při své činnosti spolupracujeme zejména se Správou CHKO Jizerské hory a do konce roku 2002 i s referátem životního prostředí Okresního úřadu v Liberci. K nejvýznamnějším opatřením, která jsme realizovali v minulých letech, patří:

- kosení horských luk v PR Bukovec a v PCHP Bílý Potok;
- značení hranic NPR Jizerskohorské bučiny, NPR Rašeliniště Jizery, PR Černá jezírka, Klikvová louka, Jedlový důl, Křížový vrch, PP Kamenný vrch, Terasy Ještědu aj.;
- výřez náletových dřevin v PR Malá Strana a Vápenný vrch;
- likvidace křídlatky a dalších invazních druhů rostlin v ochranném pásmu NPR Jizerskohorské bučiny, v povodí Štolpichu a v PR Vápenný vrch;
- oprava a údržba zabezpečení zimovišť netopyrů u Nového Města pod Smrkem;
- spoluúčast na rekonstrukci naučné stezky Oldřichovské háje a skály;
- oprava skalních vyhlídek v Jizerských horách
- Vybudování naučné stezky "Terasy Ještědu"

Kulturní, propagační a vlastivědná sekce

Pořádáme zejména výstavy fotografií a historických materiálů týkajících se Jizerských hor, které se svým námětovým a estetickým pojetím snaží oslovit všechny vrstvy návštěvníků, posílit v nich vztah k našemu kraji, rozšířit jejich poznatky o kulturním i přírodním bohatství regionu a nenásilnou formou apelovat na nutnost ochrany tohoto dědictví.

Zabýváme se zejména hlubším poznáním zajímavých míst v regionu z pohledu historického, kulturního nebo přírodovědného. Organizujeme výlety a vlastivědné exkurze, seznamujeme se s méně známými a navštěvovanými místy, s cílem vytvářet a pěstovat vztah k historii i současnosti regionu, jeho kulturním tradicím a hodnotám, a tak i naplňovat motto "turistikou za poznáním". Současně se snažíme o obnovu drobných zapomenutých památek na významné události v regionu, jejich připomenutí a zapsání do povědomí veřejnosti.

Pozemkový spolek "Severák"

Pozemkový spolek pro přírodu a památky severovýchodních Čech - „Severák“ byl založen v roce 2000 jako jedna ze sekcí Jizersko-ještědského horského spolku (JJHS). V červnu 2001 získal do pronájmu první pozemek na Václavíkově Studánce a v dubnu 2002 byl akreditován ÚVR ČSOP a zařadil se tak mezi oficiálně uznávané pozemkové spolky v ČR, které musí splňovat podmínky a dodržovat pravidla vydaná Radou Národního pozemkového spolku. Hlavním posláním pozemkového spolku „Severák“ je přímá ochrana vybraných lokalit s významnou přírodní či kulturně historickou hodnotou. Tato ochrana je prováděna nejprve nabytím vlastnických nebo jiných věcných práv ke zvoleným nemovitostem (dlouhodobý pronájem, vlastnictví) a následnou odpovídající péčí o ně.

Pozemkový spolek „Severák“ prováděl v roce 2002 managementové práce na pronajatém pozemku na Václavíkově Studánce s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin. Od října 2002 získal PS Severák do pronájmu na dobu neurčitou pozemky v Bílém Potoce č. 235/2, 225 a 194/2 – tedy mokřadní louku, o kterou se JJHS stará již několik let. Toto území (cca 0,9 ha) bylo Správou CHKO Jizerské hory vyhlášeno přechodně chráněnou plochou.

Jizersko-ještědský horský spolek – tradice

Roku 1884 byl z popudu továrníka a zároveň milovníka hor a propagátora turistiky Adolfa Hoffmanna v Liberci založen Německý horský spolek pro Ještědské a Jizerské hory (DGV). Postupně se rozrostl v obrovskou organizaci s 8 000 členy ve 25 sekcích. Již brzy po založení se z něj stalo velice prestižní sdružení, jehož členy byli i přední liberečtí továrníci a významné osobnosti politického i kulturního života.

Díky dobrému finančnímu zázemí mohl DGV pěstovat celou řadu aktivit: značil v horách první turistické stezky, vydával mapy a průvodce, stavěl rozhledny a horské chaty. Od roku 1885 vydával také obsáhlé ročenky, sloužící dodnes jako cenný zdroj informací o Liberecku. Pravděpodobně největším počinem DGV byla stavba ještědského hotelu, dokončeného roku 1907 (shořel roku 1963).

Členská základna a struktura občanského sdružení

Počet členů a jeho změny

V roce 2002 bylo přijato 43 nových členů. Jizersko-ještědský horský spolek měl tak k 31. 12. 2002 celkem 194 členů.

Výbor Horského spolku

Činnost spolku je v období mezi jednotlivými členskými schůzemi řízena výborem. V roce 2002 pracoval výbor JJHS v následujícím složení:

Do 6. 4. 2002:

Leoš Vašina (předseda)
Karel Čáp
PhDr. Jitka Doubnerová
Jaroslav Krupauer (hospodář)
Mgr. Marek Řeháček
Jan Škoda
Ctibor Vimmer

Od 6. 4. 2002:

Mgr. Marek Řeháček (předseda)
Leoš Vašina (místopředseda)
Marie Štajnerová (místopředseda)
Marcela Prajzlerová (hospodářka)
Karel Čáp
PhDr. Jitka Doubnerová
Ing. Aleš Kočí

Otokar Simm
Jan Škoda

Revizní komise

Do 6. 4. 2002:
Rudolf Hubka
MUDr. Marta Pivrcová
Ing. Martin Rejlek

Od 6. 4. 2002:
Ing. Martin Rejlek
Milada Škodová
Ing. Pavel Vonička

Kancelář

Marcela Prajzlerová
Ing. Pavel Schneider (od 1. 9. 2002)

Činnost Jizersko-ještědského horského spolku v roce 2002

Realizace projektů v ochraně přírody a krajiny

Realizovaná managementová opatření v roce 2002

Stejně jako v předchozích letech, i v roce 2002 jsme prováděli řadu managementových prací zadaných Správou CHKO Jizerské hory nebo Okresním úřadem v Liberci, zejména v maloplošných chráněných územích na území CHKO Jizerské hory, ale i mimo ně.

Obnova značení hranic NPR Rašeliniště Jizery, PR Rybí loučky, PP Vlčí louka, PR Klečové louky, PR Na Čihadle, PP Fojtecký mokřad, PP Jindřichovský mokřad, PR Křížový vrch, PP Hadí kopec
- kompletní obnova pruhového značení na stromech, obnova a instalace nových tabulí se státním znakem na přístupových cestách.

Zajištění zimovišť netopýrů u Nového Města pod Smrkem

- údržba a oprava mříží zajišťujících vchody do starých důlních štol z důvodu ochrany zimovišť ohrožených druhů netopýrů; úprava vchodu do štoly Nadílka štěstí – odstranění valu a umístění žlabovek pro odtok vody ze štoly; údržba mříží u vchodů do štol Beránek Boží, Bohatá útěcha, Nebeské vojsko, Rapold, Děti Izraele a František

Údržba tůní pro obojživelníky v PR Bukovec

- ruční vyčištění tůní od nánosů listů, větví a zeminy

Kosení Upolínové louky a „pralouky“ v Přírodní rezervaci Bukovec

- pravidelný management lučních ekosystémů s výskytem vzácných a ohrožených rostlin (upolín vyšší, kropenáč vytrvalý); ruční kosení mokřadů a podmáčených luk, sekání sušších ploch mechanizací; úklid posečené hmoty a odvoz části biomasy mimo území rezervace; údržba odvodňovacích stružek.

Kosení louky a mokřadu v Přechodně chráněné ploše Bílý Potok

- ruční kosení a odklizení posečené hmoty z vlhkých luk a mokřadu na PCHP – lokality zvláště chráněných druhů rostlin – vachty trojlisté a prstnatce májového.

Likvidace celíku kanadského a komonice bílé v Přírodní rezervaci Vápenný vrch

- asanace invazních druhů rostlin na území přírodní rezervace; vytrhávání rostlin v květu, postřik herbicidem Roundup.

Likvidace křídlatky – invazního druhu rostliny

V rámci grantu poskytnutého našemu občanskému sdružení Ministerstvem životního prostředí a Libereckým krajem bylo pokračováno v likvidaci křídlatky na území ochranného pásma Národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny a v navazujícím území v severní části CHKO Jizerské hory a v povodí řeky Smědé. Byl proveden opakovaný postřik křídlatky v OP NPR a na březích řeky Smědé a jejích levostranných přítoků v k.ú. Hejnice a Raspenava a posekání odumřelých porostů. Dále byla provedena obdobným způsobem likvidace porostu křídlatky v areálu firmy Interlana v Liberci.

Správní řízení, kterých se JJHS zúčastnil v roce 2002:

Motocyklová šestidenní ISDE 2002 – JJHS, spolu s dalšími neziskovými organizacemi, nesouhlasil s umístěním tratí tohoto závodu v hodnotných lokalitách na Liberecku a Jablonecku. Ačkoliv se konání závodu v naší oblasti nepodařilo úplně zabránit, bylo alespoň dosaženo odklonění trati z území CHKO Jizerské hory a dalších přírodovědecky a krajinářsky hodnotných lokalit. Závodníci a tzv. „černí jezdci“ ovšem na některých místech za sebou zanechali výrazné škody, ze kterých se bude krajina ještě dlouho vzpamatovávat.

Vysílač Rádia Černá Hora u konečné lanovky na Černém vrchu – Vzhledem k tomu, že JJHS se snaží chránit krajinný ráz Ještědského hřbetu, vstoupil do správního řízení o záměru Rádia Černá Hora vybudovat vysílač u konečné lanovky na Černém vrchu. Dle našeho názoru by se vždy měla dávat absolutní přednost tomu, aby byla takováto zařízení montována na již stávající objekty a nezahlcovat krajinu novými a novými stožáry. Orgány státní správy však s touto stavbou vydali souhlas, protože prý stožár o výšce pouhých dvanácti metrů nemůže výraznějším způsobem poškodit krajinný ráz.

Okrašlovací činnost v roce 2002

Oprava a údržba skalních vyhlídek v Jizerských horách

V roce 2002 zrekonstruoval JJHS s podporou Libereckého kraje, Správy CHKO Jizerské hory, Nadace a společnosti Preciosa čtyři vyhlídková místa: Krásná Maří, Paličnick, Kočičí kameny a Hajní kostel. Dle potřeby bylo opraveno, natřeno či kompletně vyměněno zábradlí a případně provedeny další úpravy zabezpečení těchto vyhlídek.

V průběhu roku 2002 vytvořil JJHS seznam skalních vyhlídek a vyhlídkových míst v Jizerských horách. Seznam je vystaven na internetové adrese <http://horskyspolek.ecn.cz/vyhličky>. Tento projekt podpořila Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor. Hlavním cílem projektu bylo zmapování a popsání skalních vyhlídek v Jizerských horách a vytvoření seznamu, který by sloužil jako základ připravované publikace, která by měla vyjít v roce 2003.

Oprava kříže na vrcholu Ještědu

Členové JJHS natřeli pamětní kříž na vrcholu Ještědu, který již byl ve velmi zanedbaném stavu. Stávající kříž je již sedmým nástupcem původního kříže z roku 1737. Byl vztyčen v roce 1990 členy dnes již zaniklého Klubu přátel Ještědu a lanové dráhy, a v současné době se již o kříž nikdo nestará. JJHS je ochoten převzít nad ním patronát a provádět jeho pravidelnou údržbu. Je třeba stabilizovat upevnění kříže, který je vystaven tvrdým klimatickým podmínkám a provést úpravu jeho okolí, které je v současné době v nepříliš dobrém stavu.

Meteorologická budka v Lidových sadech

JJHS se rozhodl obnovit meteorologickou budku v Lidových sadech naproti zastávce tramvaje. Bylo již získáno svolení Statutárního města Liberec, na jehož pozemku se budka nachází. ČHMÚ Ústí n/L přislíbil zapůjčení barografu a vlhkoměru, které budou ještě doplněny teploměrem, aby budka mohla opět sloužit svému původnímu účelu. Zbylé nevyužití vitríny na této budce budou použity k propagaci Jizersko-ještědského horského spolku.

Vlastivědná a publikační činnost, práce s veřejností

Naučná stezka "Terasy Ještědu"

V roce 2002 byly provedeny některé dokončovací a opravné práce na první naučné stezce Ještědského hřbetu zbudované Jizersko-ještědským horským spolkem v roce 2001. Bylo nutné provést kompletní osazení dvou cedulí a dále instalaci ochranných krytů z plexiskla na všechny informační tabule a jejich zalištování.

Naučná stezka „Ještědské vápence“

V průběhu roku 2002 probíhala příprava druhé ještědské naučné stezky, nazvané "Ještědské vápence". Byly vytvořeny texty na informační tabule a 3 z nich již byly vytištěny. Byly rovněž vyrobeny dřevěné podkladové tabule. Trasa této naučné stezky povede od železniční zastávky v Pilínkově údolím Plátenického potoka k Panskému lomu a dále na Pláně. Odtud stezka pokračuje přes Vápenici a Velkou Basu do Padouchova a dále přes Skalákovnu do Rozstání, kde u autobusové zastávky končí. Instalace a otevření stezky se plánuje na rok 2003.

2. Vydání publikace Jizerskohorské bučiny

Jizersko-ještědský horský spolek vydal dotisk populárně naučné publikace "Národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny" (2. vydání). Brožura podává na 64 stranách informace o přírodních hodnotách tohoto chráněného území, které patří spolu s ochranným pásmem k největším v České republice. Zahrnuje strmé severní svahy Jizerských hor porostlé rozsáhlými bučinami, s řadou skalních vyhlídek, s horskými bystřinami s vodopády. Knížka, jejíž první vydání z roku 2000 bylo rozebráno, je vybavena řadou barevných fotografií, mapkou severní části Jizerských hor a ilustracemi typických přírodních interiérů. Autorský kolektiv je složen z místních odborníků a znalců Jizerských hor. Kromě přírodních hodnot nejsou v publikaci opomenuty ani historické a kulturní zajímavosti na území Jizerskohorských bučin a v jejich nejbližším okolí. Knížka vyšla v nákladu 3 000 ks.

Internetové stránky

Jizersko-ještědský horský spolek má od léta 2002 nové kvalitní oficiální internetové stránky na adrese <http://horskyspolek.ecn.cz>. Měly by sloužit nejen jako propagace spolku navenek, ale také jako rychlý a efektivní zdroj aktuálních informací týkajících se JJHS pro členy. Kromě základních informací o spolku a jeho činnosti, kalendáře společných akcí a nabídky publikací je zde také možno nalézt seznam knih ve spolkové knihovně, stáhnout si přihlášku nebo spořič obrazovky s motivy Horského spolku. Od prosince 2002 je tu také vystaven seznam skalních vyhlídek v Jizerských horách.

Odborné a poznávací exkurze pro členy

V roce 2002 se uskutečnilo několik jednodenních výletů a tématických exkurzí s přírodovědným i historickým zaměřením pod vedením místních odborníků a znalců regionu:

- 23. 3. – první jarní výšlap po Ještědském hřbetu
- 8. 6. – geologicko-mineralogická exkurze na Jizerku pod vedením RNDr. Ivo Honsy
- 14. 9. – exkurze do štol u Nového Města pod Smrkem, znovu pod vedením RNDr. Ivo Honsy
- 7. 12. – výlet do Kryštofova Údolí, dále přes Karlovské bučiny a Ostašov na Letku

Vícedenní exkurze členů Horského spolku byly směřovány do následujících oblastí:

- 24.-26. 5. – Chráněná krajinná oblast Lužické hory, ubytování v Horní Světlé
- 3.-7. 7. – Česká Kanada, ubytování ve Slavonicích
- 26.-28. 10. – Chráněná krajinná oblast Broumovsko, ubytování na Správě CHKO v Polici nad Metují

Další uskutečněné akce

Tradiční ples Jizersko-ještědského horského spolku

V sobotu dne 16. 2. 2002 se uskutečnil třetí tradiční ples Jizersko-ještědského horského spolku, opět v sále restaurace "U Cimpla" ve Ferdinandově u Hejnic. Vedle našich členů se plesu zúčastnili i přátelé a příznivci Horského spolku, zejména z řad členů partnerských občanských sdružení.

Kristiánovská pouť

7. 9. 2002 se Jizersko-ještědský horský spolek opět zúčastnil tradiční Mariánské pouti v osadě Kristiánov v Jizerských horách. Byl zde umístěn stánek s občerstvením, publikacemi, pohlednicemi a propagačními materiály.

Zpráva o hospodaření za rok 2002

<u>výkaz o majetku a závazcích</u>		<u>rozpis příjmů a výdajů</u>	
za rok 2002			
<u>MAJETEK</u>		<u>PŘÍJMY CELKEM</u>	
hodnota DKN	147 375	z toho:	
pohledávky	27 500	z hospodářské činnosti	175 210
stav pokladní hotovosti	823	z reklam	48 000
stav běžného účtu	187 049	z prodeje propag.materiálu	95 664
součet majetku	362 747	refundace mezd	89 512
<u>ZÁVAZKY</u>		členské příspěvky	19 600
součet závazků	15 163	dotace a dary	329 196
rozdíl (vlastní jmění)	347 584	úrok z běžného účtu	1 166
		ostatní příjmy	61 180
hospodářský výsledek		<i>příjmy celkem</i>	819 528
<i>příjmy celkem</i>	819 528	<u>VÝDAJE CELKEM</u>	
<i>výdaje celkem</i>	840 119	z toho:	
rozdíl příjmů a výdajů	-20 591	materiálové:	
hospodář. výsledek (základ daně)		kancelářské potřeby	8 503
		literatura	816
		pohonné hmoty	28 835
		náradí	12 681
		ostatní materiál	130 175
		občerstvení	34 009
		nemateriálové výdaje:	
		nájem a služby	20 961
		propagace, tisk	163 993
		telefon. poplatky	26 483
		poštovné	7 734
		cestovní náhrady	10 333
		provozní režie	34 559
		doprava	7 966
		ostatní výdaje	94 023
		mzdové náklady:	
		mzdy	101 430
		odvody	49 978
		zálohy na daň z příjmu fyzic.osob	10 560
		ostatní osobní náklady	82 516

	srážková daň	14 564
	<i>výdaje celkem</i>	840 119

Za finanční i morální podporu a spolupráci v roce 2002 děkujeme dále uvedeným organizacím a jednotlivcům

Baumax ČR, a. s. ♣ Elitronic, s.r.o. ♣ Envigea, s.r.o. ♣ Chemicor, s.r.o. ♣ Interlana, s.r.o. ♣ Ještěd, s.r.o. ♣ Kalendář Liberecka ♣ Kooperativa, pojišťovna, a. s. ♣ Knihy 555 ♣ Liberecký kraj ♣ Likto, s.r.o. ♣ Ministerstvo životního prostředí ČR ♣ Nadace Preciosa ♣ Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor ♣ Okresní úřad Liberec ♣ Pivovar Hols Vratislavice ♣ Pivovar Svijany, s.r.o. ♣ Severočeská energetika, a.s. ♣ Severochema Liberec ♣ SIAL architekti a inženýři, s.r.o. ♣ Společnost pro Jizerské hory, o.p.s. ♣ Správa CHKO Jizerské hory ♣ Statutární město Liberec ♣ Šimon Pikous – fotografický ateliér ♣ Tarmac Severokámen, a. s. ♣ ÚVR ČSOP ♣

Kontakty

Jizersko-ještědský horský spolek, občanské sdružení

IČO: 65 10 03 52

Sídlo: U Síla 1205, 463 11 Liberec 30

kontaktní adresa – kancelář: Bažantí 378/3, 460 01 Liberec 1

tel.: 485 109 717

e-mail: horskyspolek@volny.cz

<http://horskyspolek.ecn.cz>

Bankovní spojení: GE Capital Bank, pobočka Liberec, č. ú.: 89904-574/0600